

Judici a Zardad, senyor de la guerra

“Hi ha crims tan monstruosos que han de poder ser jutjats a qualsevol país.”
Són paraules de Lord Goldsmiths, fiscal general del tribunal britànic d'Old Bailey.
Per primera vegada, la Convenció Internacional sobre Tortura serà aplicada en el procés únic que va començar a l'octubre contra el mujahidí Zardad Farjadi, un dels “senyors de la guerra” de l'Afganistan.

“**E**l teu pare? —contestà un dels soldats al fill del professor Farooq—, l'última vegada que el vaig veure jeia a terra, mort. Zardad va romandre al seu davant, dret, mentre nosaltres li disparàvem 90 trets com ens havien ordenat.” El dia 22 de juny de 1990, Ghulam Farooq Gharzi i la seua família tornaven de la ciutat. Quan l'automòbil va arribar al control de Sarobi, els homes de Zardad els van fer aturar. Zardad va exigir 30 milions d'afganis; retingué el pare i deixà marxar la mare i els fills. Dies després, els Farooq havien aconseguit recollir a dures penes la suma de 10 milions. Fou massa tard. Ghulam Farooq impartia literatura a les universitats de Kunduz i Kabul, pertanyia a diversos moviments prodemocràcia del país i havia estat nomenat oficial de Creu Roja a l'hospital de Salib Ahmer. No era la primera víctima de Zardad, ni en va ser l'última.

Entre 1990 i 1996, Zardad va governar el territori de Sarobi i va establir diversos punts de vigilància al llarg de la carretera de Jalalabad a Kabul. Amb prop de 2.000 mercenaris sota el seu comandament, va exercir un poder absolut i va llançar una campanya indiscriminada de terror contra els viatgers civils. Milers d'assassinats i centenars de violacions ho demostren, segons RAWA (Associació Revolucionària de Dones Afganeses). A pesar que l'acusat, les víctimes i l'escenari dels fets són lluny del Regne Unit, el judici de Zardad s'iniciava a Londres el passat 8 d'octubre, al tribunal d'Old Bailey. “És completament inusual. A primera vista sembla que el nostre país no hi té res a fer —ha dit el

fiscal Goldsmiths a la premsa—, però la Convenció Internacional sobre Tortura i la llei anglesa ens permeten jutjar qualsevol que haja torturat i segrestat civils sense importar on es van perpetrar els crims. L'acusat ha estat trobat a Anglaterra i és el nostre deure esclarir uns fets que juguen amb la condició humana.”

Siga quina siga la sentència, el que sí que sabem és que aquest judici farà història.

Guerra Santa. Sardar Wali ha estat company de *jihad* (guerra santa) amb Zardad. Aquests són extractes del seu testimoni: “Vaig ser nomenat tinent per Zardad Farjadi a l'estació de Pul-e-Mahmood Khan, on els passatgers venien a col·locar els seus equipatges als autobusos de Laghman i Ningarhar. El meu deure era revisar-ne les pertinences. Normalment, robàvem els diners i les joies de qualsevol que vingués de l'àrea de Massod [...]. Solia avisar els homes del control de Naghlo si hi viatjaven joves boniques [...]. També forçàvem els viatgers a donar sang per als nostres soldats ingressats als hospitals de Chair Assiab i Spena Shiga.” En una ocasió, desenes de litres de sang van ser vessats perquè es va descobrir que alguns dels donants eren de la tribu shias.

El comandant Zardad Farjadi pertany a la tribu d'Ahmed Zai. Va nàixer a Hersark, prop de la frontera amb el Pakistan. A principi de la invasió soviètica, la seua família fou encarregada “per militars estrangers” de pertorbar la frontera. Reberen, així, l'entrenament, armes i finançament necessaris. Abans d'emigrar a Peshawar sota pressió de Moscou, Zardad ja tenia a les seues ordres més

Talibans morts per les forces de l'Aliança del Nord als afores de Kabul l'any 2001. Zardad va poder fugir a Gran Bretanya, on va obrir un petit restaurant.

Es va fer nomenar 'feroun' –'el faraó'– pels seus homes i aviat obtingué un lloc de poder al partit islamista

d'un centenar de soldats. La seua tornada a l'Afganistan va ser triomfal: es va fer nomenar *feroun* –"el faraó"– pels seus homes i aviat obtingué un lloc de poder a Hezb-e-Islami, el partit islamista. A 80 quilòmetres de Kabul, Zardad havia instaurat el seu regnat de l'horror durant més de mitja dècada.

"Aquests dies veurem una vegada més que les al·legacions de RAWA sobre la naturalesa bestial dels partits islàmics fonamentalistes són una trista realitat." RAWA va aparèixer el 1977 a Kabul com a organització independent en defensa dels drets humans i la justícia so-

cial a l'Afganistan. El maig passat, el Congrés dels Estats Units va reconèixer RAWA com a interlocutor social del país, també ha rebut el premi Drets Humans de la República de França i el 2003 les portaveus visitaven els Països Catalans per rebre el premi Fundació Alfonso Comín de mans de l'alcalde de Barcelona, Joan Clos.

"Zardad, com a individu, mai no podria haver estat en posició de crear el terror. Ell va ser el producte final d'un partit organitzat amb finalitats terroristes", explica RAWA. L'entitat manté l'esperança que el procés engegat contra

Zardad Farjadi constitueixi el primer pas per dur a la presó els criminals radicals islamistes, i apunta com a següent nom el de Gulbuddin Hekmatyar, general a les ordres del qual es trobava el comandant Zardad. Les últimes notícies situen Gulbuddin amagat a l'Iran.

El 'gos humà'. El bosc londinenc de Sidcup, al comtat de Kent, es torna ocre i cobreix la gespa de fulles. Zardad arribà en algun moment a Anglaterra, entre els anys 1998 i 2000, i obrí un petit restaurant a Bexleyheath, prop d'aquest parc. Del seu post de vigilància a l'Afganistan tan sols resten uns quants bidons rovellats i tubs d'acer abandonats en els bancs d'arena blanca, d'acord amb les fotografies que RAWA ha pres. Zardad vivia tranquil·lament a Gleneagle Road, Streatham, al sud de la capital britànica. Però l'agost de 2000, el periodista John Simpson va dedicar el programa *Newsnight*, de BBC Two, al gerent d'una pizzeria de Bexleyheath, un ciutadà afganès que havia demanat asil. RAWA i Amnistia Internacional el van assenyalar com el comandant Zardad Farjadi Sarwad. El seu anonimats es va esvaïr de colp. La nit del 14 de juliol de 2003, Zardad va ser arrestat per la divisió antiterrorista de Scotland Yard.

Dels nombrosos relats que omplen els arxius de l'acusació, hi ha un tètric personatge en comú que hi destaca per la crueltat que l'envolta: és Spai, Aka el "gos humà". Discapacitat psíquica, sembla que Zardad li havia deixat créixer els cabells i l'havia fet dormir en una petita cova, amb el coll encadenat. L'alimentava amb carn crua. Era el "seu gos", tot-hom el cridava per aquest nom i el feien servir d'"animal d'atac". Hom creu que, amb les seues mans, i a mossos, va arribar a matar vint persones. Diuen que aquest "gos" era Abdullah Sha, que va ser ajusticiat el 20 d'abril de 2004 a Kabul.

La defensa de Zardad Farjadi ha recaigut en el gabinet Matrix Law, amb seu a Chancery Lane, un dels membres del qual és l'esposa del primer ministre Blair i advocada Cherie Booth.

Victorià Jiménez
Londres